

Kalendari 2017

Purağani

Am tamaş axalgazda biç`ebi tamaşoben. Purağani satamaşla tavisebur q`olay unda geknos. Purağani ts`örze dak`rul mixit dats`q`ebuli, axiramdin iplig axeven, mask`an k`i, mits`aze magra aqliyan. İpligi er ts`öri qelşi unda dahçes. Purağanma did xan unda isriyalos. Mis purağanits sruygan bevr isriyalevs is mogebuli itleba.

Yanvari 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Fırlangac

Fırlangacı əsasən yeniyetmə oğlan uşaqları oynayırlar. Bu oyunu oynamaq üçün xüsusi vərdiş və qabiliyyət lazımdır. Əvvəlcə ipi ustalıqla fırlangacın üzərinə sarayırlar. Sonra düz, hamar bir yerdə onu yerə atırlar. İpin ucu əldə qalır, fırlangac isə dayanmadan uzun müddət fırlanır. Kimin fırlanqacı uzun müddət dayanmadan fırlanarsa, o qazanmış hesab olunur.

Xut kuva

Am tamaş saertod kalebi
tamaşoben. Xut tsal gürgal
kuvayt 8 gza unda gayvaron.
Tamaşı sits`mindes,
ts`oorobas, sits`rapes
itxovs. Mints uşovst`omla
sipt`a maarçens, is igevs.
K`arga natamaş gogiyev
obaşı emk k`arga
«Xut-kuvay» natamaşivi
htsnoben.

Tebervali 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Beş daş

Bu oyun qızlar arasında
oynanılır. Beş ədəd yumru
daşla, 8 mərhələdə oynanılır.
Bu oyun səliqə, dəqiqlik,
cəldlik və məharət tələb edir.
Oyunu kim axıra qədər səhvsiz
başa çatdırarsa, o qalib olur.
Hətta küçədə ən yaxşı «Beş
daş» oynayan qız kimi ad
çıxarır.

Tsxen burti

Am tamaş, k'arga tsxeni
ganallav axalgazda biç`ebi
tamaşoben. Moedani tsent'rşı
sudiya tsxori t`q'avit
gak`etebul kud hayerşı esris.
Natamaşı iç`ers, tavi
k'amandaşı namq`opev ats`dis.
İmer k'amanday k'ramdin
ertmert ats`diyan. K'artan
mots`evnaşın kud k'arşı
esriyan. Misats bevr burti
ekneba çagdebuli k'arşı is
k'amand mogebulia.

Mart'i 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
				1	2	3
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Çövkən oyunu

Oyun yaxşı at çapmağı bacaran
gənc oğlanlar arasında oynanılır.
Meydançanın mərkəzində hakim
quzu dərisindən olan papağı
yuxarıya atır. Oyunçu göydəcə
papağı tutaraq, öz komanda
yoldaşına ötürməklə rəqib
komandanın qapısına atmalıdır.
Balı çox olan komanda qalibdir.

Tekmajut?

Am tamaşşı srus txili unda eknos.
Q`mats`ilebi sru er jergaze
sxdebiyan. Erti qelşi txil hmalav
natamaşebisi imert hk`itxavs:
«Tekmi jüt?». Tu ts`ora
gamaytsodna qelşi rata hkonda
damaluli tutan aakoms, tu ver
gamaytsodna, higikton txil
mamk`itxelas azlevs. Ts`anagebi
jdeba mogebuli tamaş agzelevs.

Ap'reli 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Təkmi, cüt?

Bu oyunda oyunçuların hər birində müəyyən qədər findiq olmalıdır. Oturan oyunçulardan biri əlində bir-neçə findığı gizlədir və digər oyunçulardan soruşur: «Təkmi, cüt?». Oyunçu düz taparsa, findığı özünə götürür, tapmazsa o qədər sayda findığı soruşana verir. Uduzan oturur, udan oyunu davam etdirir.

T`ap`i - t`upa

«T`ap`it`up`as» axalgazda biç`ebi tamaşoben. Tamaşı dats`q`obamdin er t`k`evel xi p`alos mits`ası hs-men. Mozdil biç`ebi t`ip`laq` mits`aze 10, 15 jura danas mis`ası hs-men. Mits`ası dasmul dana ar unda ts`ayktsivos. Mints male maarhçens sru gzas gaivlis gadis tamaşit, imertebi agzeleben. Sruygan uk`an danarçomi ts`agebuli itleba. Ts`agebuli, mits`ası dasmul p`alos, k`bilebit amakoms.

Maysi 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Biçaq atma

Bu oyun yeniyetmə oğlanlar arasında oynanılır. Əvvəlcə onlar bir qarış çubuğu dikinə torpağa basdırırlar. 10-15 cür hərəkətlərlə bıçağı ot olmayan torpağa sancırlar. Bıçaq yixilmamalıdır. Kim bütün mərhələləri uğurla keçərsə, oyundan qalib ayrılır, digərləri isə davam edirlər. Axıra qalan oyunçu uduzmuş hesab olunur və o, torpağa sancılmış çubuğu dişiyə torpaqdan çıxartmalıdır.

Şingli-Mangli

Ey tamaş ts'rül q`mats`ilebi
tamaşoben. Erti peq`ze dgeba
imertebi k`i magi imgürglü
mits`aze jdebiyan. Peq`ze
namdgom peq`ebit uç`eneben,
hem «Şingli – Mangli»
ebnebian. Mints sruygan
hgüyan ts`ayktseva is igevs.

İvnisi 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
				1	2	3
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Kim güclüdür

Bu oyunu adətən balaca uşaqlar
oynayırlar. Uşaqlardan biri ayaq
üstə dayanır. O biriləri ətrafında
otururlar və ayaqlarıynan ayaq üstə
dayanan uşağı «Şingli-Mangli»
deyərək, yıldırmağa çalışırlar. Ən
uzun müddət ayaqda qalmağı
bacaran qazanır.

Sapriyela

«Sapriyelas» ts'rül q'mats'ilebi tamaşoben. Kağez lamaza hk'uts'en. Sxodasxo pormay qrebivi ats'q'oben, eragi rom gadaxorts'naşin isriyalos. Gak'etebul piguray sua adgila tsotsxi jox urç'men, zogjer joxze mixsats urç'men. Jox qelşi iç'eren mirbiyan. Mis sapryielats emk didxan ipriyalevs is igevs.

İvlisi 2017

ORŞ. SAMŞ. OTXŞ. XUTŞ. JU. ŞA. QU.

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Fırfıra

Bu oyunu əsasən balaca uşaqlar oynayırlar. Onlar kağızdan cürbəcür formalı fərlər (qanadlar) düzəldirlər. Düzəldikləri fiqurun orta hissəsini süpürgə çöpü, ya da balaca mismarla bir çubuğa sancıb qaçırlar. Kimin düzəldiyi fırfıra uzun müddət fırlanarsa, o uşaq bu oyunu udmuş hesab olunur.

Q`iq`linq`oça

«Q`iq`linq`oçay» satamaşla ts`rül q`mats`ilev didebi eşelebiyan. Ts`aktsevl kotukze 2-3 met`ro pitsar hdeben. Pitsri oriv tavze erkts`or q`mats`ili jdeba. Kotukze pitsari gadis çomodis. Zeytq`en ganasul q`mats`ili sixarulit tamaşı saxel q`üris: «Q`iq`liinq`oçaaa.....»!

Avgust'i 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Yelləncək

Bu oyunu adətən azyaşlı uşaqlar valideynlərinin köməyi ilə oynayırlar. Yıxılmış kötüyün üstünə 2-3 metrlik taxta qoyurlar. Taxtanın hər iki ucuna eyni yaşda olan uşaqları otuzdururlar. Taxta kötüyün üstündə enib qalxır. Bu zaman yuxarıya qalxan uşaq sevincindən oyunun adını qışqırır: «Qiqliinqoçaaa.....»!

Gaprinda-gaprinda...

Am tamaş 5-10 ts`li q`mats`ilebi tamaşoben. Q`mats`ilebi qelev ts`in alageben. Motamaşeysi erti, naprini ye ar naprin rameybisi saxelev ambovs, tutan mudam qel zeyt`q`en ehts`eva. Ar naprin ramey saxeli gagebaşın mints qel zeyt`q`en ahts`evs is agevs.

Sent'yaburi 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Uçdu uçdu....

Bu oyunu 5-10 yaşlı uşaqlar oynayırlar. Oyunçular əllərini masanın üzərinə qoyurlar. Oyunçulardan biri uçan, ya da uçmayan canlıların, və ya əşyaların adlarını çəkir və hər dəfə özü əlini yuxarıya qaldırır. Kim uçmayan əşyanın adını eşidində əlini yuxarıya qaldırsa, o uduzur.

Amri kamri

Er natamaşı p`at`ra kuvas
qelevsi iç`ers, srus or qeli
şuvayti qelev utsurevs, ert-ert
qelşi kuvas ugdevs erage rom,
minmem ver şaantsnivos.
Motamaşeev hşordeba q`ürüs:
«Amri kamri». Mis qelsits kuva
aris dgeba miixorts`eba
magastan. Orivni erta, igoneben
er rami saxel. Mopikrebul ramey
p`irvel asos imertev ebnebiyan.
Tsot` a droşı mints juğab
gamaiystodevs higis igevs.
Mogebuli peq`ze dgeba,
ts`agebulebi k`i, jdebiyan.

Okt'iyaburi 2017

ORŞ. SAMŞ. OTXŞ. XUTŞ. JU. ŞA. QÜ.

2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Amri kamri

Oyunçulardan biri balaca daşı
əlində gizlədərək, digər
oyunçuların əllərinin içindən
sürüsdürür. Daşı uşaqlardan birinin
əlinə elə qoyur ki, digərləri hiss
etməsinlər. Oyunçulardan aralanıb
qışqırır: «Amri kamri». Daş kimin
əlindədirse o, durub qaçmalıdır
onun yanına. Qaçarkən əgər başqa
oyunçular onu tutub saxlasalar,
oyun yenidən başlayır. Qaça bilsə,
ikisi bir yerdə hər hansı bir kino
adının baş hərfini söyləyirlər. Sözü
ən tez və düz tapan oyunu davam
etdirir.

Emk zey mis qeliya?

6-12 ts'li q'mats'ilebi htliyan mints uk'an darçeba ik'unt'eba. Imertebi k'i, sru magi ts'elze ertmertze qelev alagevs, axla hk'itxen: «Emk zey mis qeliya?». Dak'unt'ulma tu ver gamaytsodna k'idem tutan ik'unt'eba. Tu gamaytsodna emk zey mis qeli iq'o, tutan dgeba peq'ze magi k'ola emk zey qeli namq'opi ik'unt'eba. Mints bevs gamaytsodnevs is igevs.

Noyaburi 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
			1	2	3	4 5
6	7	8	9	10	11 12	
13	14	15	16	17	18 19	
20	21	22	23	24	25 26	
27	28	29	30			

Ən üstdə kimin əli?

«Ən üstdə kimin əli?» oyununu adətən 6-12 yaşlı uşaqlar oynayırlar. Oyunu saymaqla başlayırlar. Axıra qalan uşaq əyilir. O biri uşaqlar növbə ilə əllərini bir birinin üzərində olmaq şəritylə, onun belinə qoyurlar və soruşurlar: «Ən üstdə kimin əli?» Əyilmiş uşaq düz taparsa, azad olur. Ən üstdə əli olan uşaq isə onu əvəz edir. Kim çox taparsa o qalib sayılır.

Ç'orola

«Ç'orolaoban» 6-12 ts'ii biç'ebi tamaşoben. Tamaşı dats'qobigan ts'in meydan irçeven sadats unda iknos: Tsent'rşı p'at'ra ormo, magi imgürglü k'I rata motamaşets aris higiktona kusli çaadebəl «yebna» (p'at'ra ormo). «Menabatem» k'i meydni tsent'rşı namq'op ormoşı, burti ye vaşlı unda çagdos.

Imertevma k'i, rogorts tamaşı adatia magat qelsi namq'op joxebit şaaşt'eronda. Axırşı mis kuslits gare dahçeba is agevs.

Dek'aburi 2017

ORŞ.	SAMŞ.	OTXŞ.	XUTŞ.	JU.	ŞA.	QÜ.
					1	2
4	5	6	7	8	9	3
11	12	13	14	15	16	10
18	19	20	21	22	23	17
25	26	27	28	29	30	24
						31

Ç'orola

Bu oyunu əsasən 6-12 yaşlı oğlan uşaqları oynayırlar. Əvvəlcədən xüsusi meydança, mərkəzdə balaca çala, onun ətrafindakı oyunçuların sayına görə daban üçün «yebna» (dayaz çala) hazırlanır. «Növbətçi» mərkəzdəki balaca quyuya əlindəki topu, ya da yumru almanı salmalıdır. Oyunçular isə oyunun qaydalarına əsasən, əlindəki ağaclarla ona mane olmalıdırlar. Axırda kimin ayağı boşda qalarsa, o uduzur.

SIL International” Ltd şirkətinin 08 dekabr 2015-ci il tarixli 01/15 sayılı sifarişinə əsasən “Üfüq Servises” MMC tərəfindən Azərbaycanda, Bakı şəhərində nəşr edilmişdir.

Bakı, AZ 1009, Yasamal rayonu,
Vidadi küçəsi 68
Tel: +994 12 498 68 96
Mob: +994 51 251 33 98

